

Matematická morfologie a segmentace obrazu

**10. Přednáška
předmětu Zpracování obrazů**

**Martina Mudrová
2004**

Úvod

Morfologie = nauka o tvarech

Matematická morfologie = matematické nástroje pro extrakci požadovaných součástí obrazu

Jaké jsou principy matematické morfologie?

- Jsou založeny na **nelineárních** operacích v obrazu
- Obraz je popsán při použití terminologie teorie množin

Jaké jsou typické aplikace těchto metod?

- předzpracování obrazu
- finální úpravy obrazu
- detekce hran, segmentace obrazu, granulometrie, ...

Reprezentace obrazu v pojmech binární MM

Mathematická morfologie:

- Binární
- Šedotónová

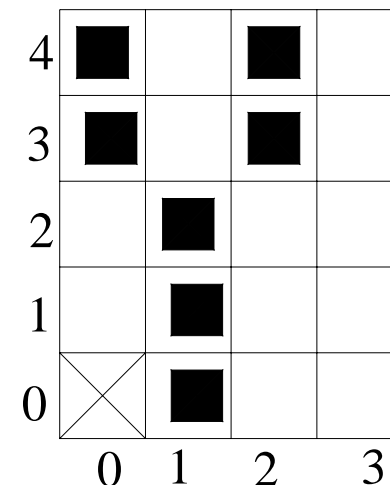
Objekt v binárním obraze je popsán jako množina 2D bodů s hodnotou = 1:

$X \subset \mathcal{E}_2$ $\mathcal{E}_2$ ... 2D Euklidovský prostor

$X = \{(1,0), (1,1), (1,2), (0,3), (0,4), (2,3), (2,4)\}$

X^c ...Komplementární (doplňková) množina
(body s hodnotou =0)
...pixely pozadí

Počátek ... bod $(0,0)$

Strukturní element

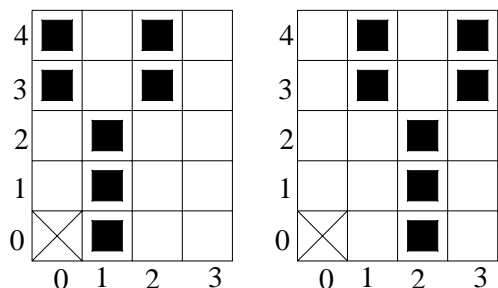

Morfologická transformace **Y**

= relace mezi obrazem **X** a **strukturním elementem B**,
počátek **B** = reprezentativní bod

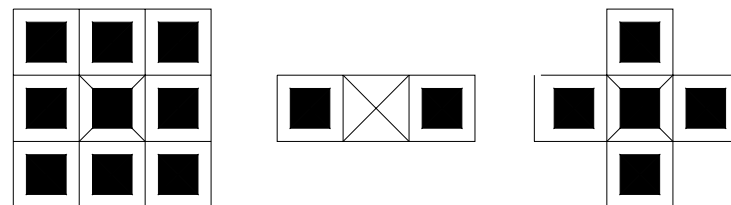
B je systematicky posouván po **X**,
výsledek transformace je zapisován
do výsledného binárního obrazu

Translace (posunutí): o vektor ***h***

$$X_h = \{ p \in \mathcal{E}^2, p = x + h, \text{ pro některá } x \in X \}$$

Typické strukturní elementy:

Isotropický strukt. element:
Morfologická transformace má
stejné chování ve všech směrech

Základní operace binární morfologie

- Dilatace
- Eroze
- Otevření
- Uzavření
- Transformace Tref či miň (Hit or miss)
- ...

Popis pomocí Minkowského množinových operátorů

Dilatace $\oplus$

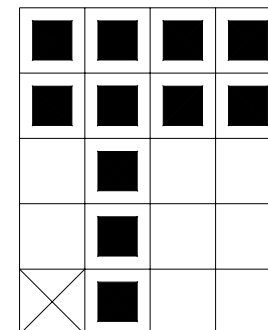
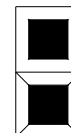
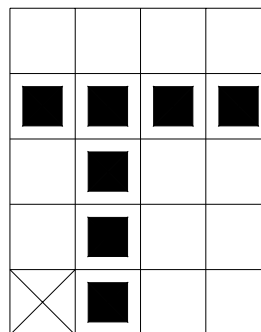
Definice:

$$X \oplus B = \{ p \in \varepsilon^2, p = x + b, \quad x \in X, b \in B \}$$

Příklad:

$$X = \{(1,0), (1,1), (1,2), (1,3), (0,3), (1,3), (2,3)\}$$

$$B = \{(0,0), (0,1)\}$$

$$X \oplus B = \{(1,0), (1,1), (1,2), (1,3), (0,3), (1,3), (2,3), (1,4), (0,4), (2,4), (3,4)\}$$

Dilatace – aplikační příklad

Originální obraz

Segmentace obrazu
při použití prahování

- Aplikace dilatace se
strukt. elementem 3x3:
- Objekty “byly rozšířeny
o jednu vrstvu”
  - Díry o velikosti 1 pixelu
byly zaplněny

Vlastnosti dilatace

- Je komutativní: $X \oplus B = B \oplus X$
- Je asociativní: $X \oplus (B \oplus D) = (X \oplus B) \oplus D$
- Je rostoucí transformací: If $X \subseteq Y$, then $X \oplus B \subseteq Y \oplus B$

Dilatace zvětšuje objekty

– je používána pro zaplnění malých děr a úzkých zálivů

Eroze

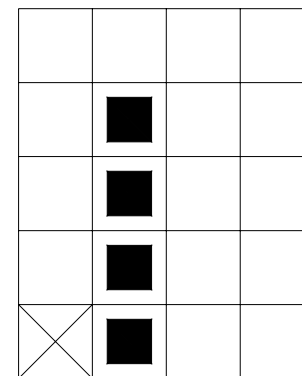
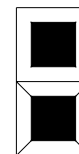
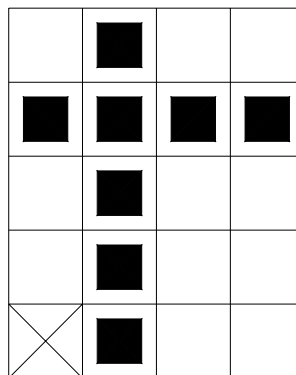
Definice:

$$X \ominus B = \{ p \in \varepsilon^2, p + b \in X \text{ for every } b \in B \}$$

Příklad:

$$X = \{(1,0), (1,1), (1,2), (0,3), (1,3), (2,3), (3,3), (1,4)\}$$

$$B = \{(0,0), (0,1)\}$$

$$X \ominus B = \{(1,0), (1,1), (1,2), (1,3)\}$$

Eroze - aplikační příklad

Originální obraz

Segmentace obrazu
při použití prahování

- Aplikace eroze
se strukt. elementem 3x3:
- Čáry tloušťky 1 pixelu
zmizely
  - Složité objekty
byly rozděleny

Použití eroze

Detekce hran: Odečtením erodované verze od daného BW obrázku

(1) Segmentace obrázu

(2) Erodovaný obrázek

(3) = (1) - (2)

Otevření $\circ$ a uzavření $\bullet$

Definice:

Otevření: $X \circ B = (X \ominus B) \oplus B$

Uzavření: $X \bullet B = (X \oplus B) \ominus B$

Základní vlastnosti:

- idempotence : Opakované použití transformace otevření (uzavření) nemá vliv na výsledek
- jsou rostoucími operacemi

Otevřený obraz ke str. el. B ... obraz se nemění otevřením se strukt. el. B

Uzavřený obraz ke str. el. B ... obraz se nemění uzavřením se strukt. el. B

Příklady použití otevření a uzavření

Segmentace obrazu

Obraz po otevření
se str. el. 3x3

Obraz po uzavření
se str. el. 3x3

Použití operací otevření a uzavření

Kdy se hodí použití těchto operací?

- pro odstranění detailů v obraze, které jsou menší než použitý strukturní element bez porušení celkového tvaru objektů

Otevření

- rozděljuje objekty spojené úzkými šíjemi
- zjednodušuje strukturu objektů

Uzavření

- spojuje blízké objekty
- zaplňuje malé díry
- vyhlazuje tvar objektů

Související příkazy Matlabu

---

bwmorph
imdilate
imerode
(imclose)
(imopen)
imfill, bwfill
bwlabel
bwarea
bwareaopen
bweuler
bwperim
label2rgb
bwdist
bwselect
strel
(imcontour, edge, ...)